

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

NONSENSOVÁ LITERATURA

Autor: Mgr. Vladimíra Barboříková

Datum (období) tvorby: 21. – 24. 2. 2013

Ročník: sedmý

Vzdělávací oblast: literární výchova – seznámení se základními literárními pojmy

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Anotace:

- Žáci pracují s pojmem nonsensová literatura
 - Identifikují humorné situace a jazykové prostředky typické pro tento typ poezie
 - Pokusí se napsat vlastní nonsensovou poezii
 - Modul je vhodný pro individuální i skupinovou práci
- Vybrané ukázky jsou vhodné i pro další využití ve všech složkách jazyka českého.

Klíčová slova: nonsens – nonsensová literatura, kaligram (grafická báseň – vizuální poezie), limerik

Použité ukázky: něm. lidové říkadlo (překlad Emanuel Frynta), Pavel Šrut, Snowflake (žákyně ZŠ)

N O N S E N S = nesmysl

- Původ názvu: z latinského *non* = "ne" a *sensus* = "smysl"
→ **Nonsensová literatura**
- tzv. **nonsensová literatura** je druh literatury, jejíž text je nesmyslný, mnohdy dokonce až absurdní.

Známými spisovateli nonsensové literatury jsou například:

Christian Morgenstern

Lewis Carroll

Edward Lear

Lawrence Ferlinghetti

Vítězslav Nezval

- Typickým **příkladem** nonsensové literatury jsou
- **grafické básně (kaligramy), vizuální poezie**, kde má úprava textu **přednost před jeho obsahem**. Taková literatura obvykle zaujme především svou nevšedností, výjimečností a většinou i zábavností.
- **limeriky**

Proč mi bije
Srdce jako zvonů sto?
Snad smrt tu pro mne je?
Potom tedy jedno je jisto,
že infarkt mě zabije.
Konec ale není to!
Život věčný je.
Věřím! Proto
naděje
toto
je
.

1) <http://www.cesky-jazyk.cz/slohovky/kaligramy/srdce.html>

AŤ UŽ
CELE NEBO POLOVIČNĚ
KAŽDÝ SE S NĚM TROCHU PYSNĚ
AŤ UŽ DOBRĚ NEBO ŠPATNĚ
BEZ NĚHO NĀM
ŽIVOT
ZHASNE
!

2) <http://www.roznovskastredni.cz/images/kaligram.gif>

C-3PO
 to jsem já
 jsem robot
 který po-
 máhá
 nebyl
 jsem sestrojen k boji
 však vynikám na jiném poli
 chcete-li pomoci s překladem
 stanu se pro vás pokladem
 bohužel ovšem z nevelké dálky
 doléhá ke mě zvuk vesmírné války
 střelící blastery světelné meče roboti
 bouchají no a krev teče
 já však stále věřím míru
 proudícímu do vesmíru
 doufám že k němu
 dojde již brzy
 dřív než mé tělo
 se obalí do rzi
 je to fakt blízko
 cítím to v obvodu
 to je tak všechno
 co bych měl k
 úvodu Stejně už
 nemám co k
 tomu říct
 možná můj
 kamarád
 prozradí víc

beep píp vřř
 píp píp bl kuk píp píp
 píp ik kuk píp píp
 písk píp píp písk píp píp
 píp písk píp píp písk píp písk
 píp písk píp píp písk píp písk
 vřř píp vřř chrum chrr vřř píp
 píp vřř vřř chrum chrr vřř píp
 píp píp vřř chrum chrr vřř píp
 písk vřř r2d2 vřř písk
 píp píp r2d2 vřř písk
 vřř vřř vřř ff vřř vřř
 vřř píp píp iijji vřř píp
 píp píp ii vřř píp
 vřř vřř vřř píp vřř píp vřř píp
 vřř vřř píp vřř píp vřř píp
 píp vřř píp vřř vřř vřř
 píp píp píp vřř píp píp
 vřř píp píp písk vřř vřř píp vřř
 vřř vřř vřř píp vřř vřř
 vřř buch vřř

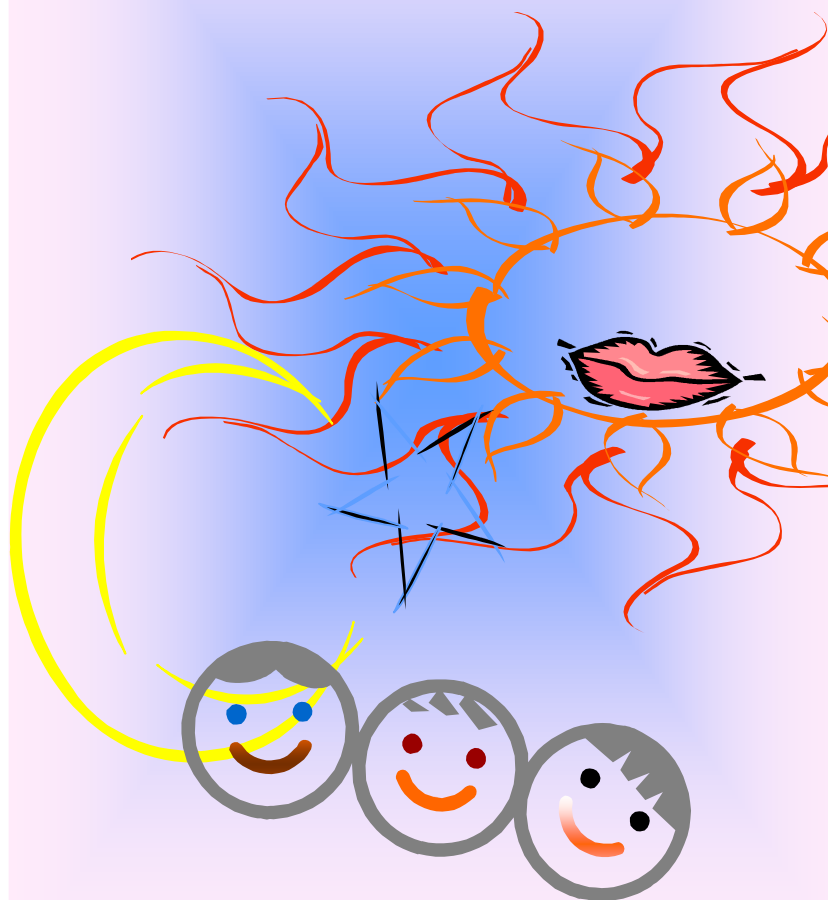
©2012 Roy J.K. Herman

3) <http://bezfantazijni.blog.cz/1202/filmovy-kaligram>

Limerik je zábavný literární poetický útvar, u jehož vzniku stál anglický básník **Edward Lear**.

- Limerik se vyznačuje pětiveršovými strofami, které se rýmují podle schématu **AABBA**.
- 4) **Edward Lear** (překlad Antonín Přidal):
*Byl jeden dědeček v Szegedu,
který jel na starém medvědu.
Když se ptali: „Kluše?“
Odpověděl suše:
„Je z rodu neklusavých medvědů.“*
- 5) **Jiří Žáček**:
*Byl jeden dědeček poněkud nesmělý
vymýšlel nesmysly a měl rád veselí:
- Jen ať se děti pobaví,
vždyť smích je dobrý pro zdraví,
aspoň z nich vyrostou veselí dospělí.*

Nonsens

**Střelený příběh
(německé lidové říkadlo)
– přeložil Emanuel Frynta)**

**Tma jak v pytli, měsíc svítil,
luh se sněhem zelenal,
kočár se jak ďábel řítíl
hezky zvolna podle skal.**

**Cestující vsedě stáli,
mlčky v živém hovoru,
zastřelený zajíc v dáli
běžel z vršku nahoru.**

**Na své fialové truhle
celé pěkně zelené
černý blondýn hleděl ztuhle
na to zvíře střelené.**

6) <http://www.komik.cz/texty/1274-streleny-pribeh/>

Pavel Šrut: Pidilidi

Děti jsou prý pidilidi,
ale když je básník vidí,
jak se někdy chovají
(třeba včera v tramvaji),
pomyslí si, to mi věř,
že jsou děti pidizvěř.

A diví se proč jim vlastně
píše krásné pidibásně!

7) <http://vikdla.blog.cz/1102/pavel-srut-pidilidi>

Snowflake: Kdo byl někdy v záhrobí

Kdo byl někdy v záhrobí,
ten už radši nezlobí.

Kdo tam viděl mrtvoly,
chodí vzorně do školy.

Kdo tam viděl mumie,
alkohol už nepije.

Kdo tam viděl stádo dog,
ten už nedotkne se drog.

Kdo tam ani ve snu nebyl...
...ten se chová jako debil...

8) <http://snowflowers.blog.cz/1105/dalsi-vyplody-zvane-basnicky>

Snowflake: Kráva

Jedna velká kráva
studovala práva.
Že to byla stračena,
byla z toho nadšená.
Jednou vprostřed zeleně
uviděla tuleně.
Že se jí zdál kyselý,
skočila s ním do zelí.
Dostala se do jináče,
celý chlív teď pro ni pláče!
A že byla v jiným stavu,
ukousala kočce hlavu.
Zůstala jí mezi zuby,
nemohla ji vyndat z huby.
Tak si vzala párátko,
zlomila ho nakrátko.

Vrazila si ho do krku
a dělala vrkú, vrkú.
Vrkala, však ale běda!
Kolem prošel cizí děda.
Spletl si ji s holubem,
ptal se, co má za lubem.
Kráva se jen zazubila,
a že předtím něco pila,
...
na ulici
porodila.
Porodila velké tele,
nevešlo se do postele.
Muselo spát na zemi,
kdo se tomu už tlemí?

9) <http://snowflowers.blog.cz/1106/krava-nonsensova-poezie-d>

Citace:

- 1) <http://www.cesky-jazyk.cz/slohovky/kaligramy/srdce.html>
- 2) <http://www.roznovskastredni.cz/images/kaligram.gif>
- 3) <http://bezfantazijni.blog.cz/1202/filmovy-kaligram>
- 4) LEAR, E. *Limerik*. Čítanka 7 – učebnice pro základní školy a víceletá gymnázia.1.vyd. Plzeň: Nakladatelství Fraus, 2004. s.176. ISBN 80-7238-323-X.
- 5) ŽÁČEK, J. *Limerik Edwardu Learovi*. Čítanka 7 – učebnice pro základní školy a víceletá gymnázia.1.vyd. Plzeň: Nakladatelství Fraus, 2004. s.177. ISBN 80-7238-323-X.
- 6) <http://www.komik.cz/texty/1274-streleny-pribeh>
- 7) <http://vikdla.blog.cz/1102/pavel-srut-pidilidi>
- 8) <http://snowflowers.blog.cz/1105/dalsi-vyplody-zvane-basnicky>
- 9) <http://snowflowers.blog.cz/1106/krava-nonsensova-poezie-d>